

HABRUTA NIGHT

TUESDAY | 2•25•20 | 9 PM
SHAARE ZION

**Tonight's learning is dedicated
L'Refuah Shelema Refael David Ben Claudie**

Reproduced by Habruta Night Booklet with permission of the
copyright holders, ArtScroll / Mesorah Publications, Ltd.

Design: mdkgraphicdesign@gmail.com

“

Week 52

Topic

ונשמרתם מאד לנפשותיכם

”

TOPIC DISCUSSION

We all are aware that the Torah requires us to be careful and protect ourselves from danger.

דברים יט ט רַק הִשָּׁמֶר לָךְ וְשָׁמֶר נַפְשְׁךָ מְאֹד פֶּן־תִּשְׁפַח אֶת־הַדְּבָרִים אֲשֶׁר־רָאוּ
עֵינֶיךָ וּפְנֵי־סוּרוֹ מִלְּבַבְךָ כֹּל יְמֵי חַיֶּיךָ וְהוֹדַעְתֶּם לְבְנֶיךָ וּלְבְנֵי בְנֵיךָ:
 דברים יט טו וְנִשְׁמַרְתֶּם מְאֹד לְנַפְשׁוֹתֵיכֶם כִּי לֹא רְאִיתֶם כָּל־תְּמוּנָה בַּיּוֹם דִּבֶּר
יְהוָה אֲלֵיכֶם בְּחָרֵב מִתּוֹךְ הָאֵשׁ:

“Guard yourself, and protect your life vigilantly”

Is one allowed to put himself at risk, to help and cure others, i.e. Ebola Virus: Can a Doctor Put Himself at Risk to Save Others?

How about if that's his livelihood, i.e. professional football player?

Modern day example: Can one travel to a country which has a disease, if he needs to do so, for his business?

Disclaimer: This pamphlet should in no way be used for personal decision making.

רמב"ם

הלכות רוצח פרק יא-ד

כל מכשול שיש בו סכנת נפשות, מצות עשה להסירו ולהשמר ממנו ולהזהר בדבר יפה יפה. Any hazard that poses a risk to life, there is a *mitzva* to eliminate it, protect oneself from it and to exercise extreme care regarding it.

ברכות דף לב : לג.

הא דאפשר לקצר ^(א) יקצר ואם לאו פוסק ^(ב) ת"ר מעשה בחסיד אחד שהיה מתפלל בדרך בא שר אחד ונתן לו שלום ולא החזיר לו שלום המתין לו עד שסיים תפלתו לאחר שסיים תפלתו א"ל ריקא והלא כתוב בתורתכם ^(ג) רק השמר לך ושמור נפשך וכתוב ^(ד) וגשמרתם מאד לנפשותיכם כשנתתי לך שלום למה לא החזרת לי שלום אם הייתי חותך ראשך בסייף מי היה תובע את דמך מידי א"ל המתן לי עד שאפייסך ^(ה) בדברים א"ל אילו היית עומד לפני מלך בשר ודם ובא חברך ונתן לך שלום היית

אבל עקרב פוסק, ונוטלו לפי שהעקרב מסוכן ^(א) לעקוץ יותר משנחש מוכן לישוך: אין מעידין עליו. לומר לאשמו מת צעליך להמירה לישא פעמים שאין האריות רעבים ואין אוכלין אותו: נחשים ועקרבים. או זה או זה מעידים עליו שמת אלמא מועד הנחש לישוך: אנב איצטא. כשנפל עליהם ודחקם הזיקוהו: שור תב. שלא נגח אלדס: מועד, שנגח ג' פעמים: בדקולא. סל שמולין צו תנן צראשו ואוכל: ושדי דרגא. לאו דוקא אלא כלומר הזהר ממנו הרצה: ביומי ניסן. ממך שבערו ימי הסמיו שהאריך יבשה ועכשו רואה אומה מלאה דשאים וזה דעתו עליו ונכנס צו יר הרע: ערוך. מן הנחש והצב צא שמוקקין זה עם זה ויואל משניהם ערוך ^(ב): את חורו. שהוא יולא משס: ונת הערוך. מלאמי צה"ג אמרי צמעוצא ^(ג) כשהערוך נושך את האדם אם הערוך קודם למיס מת האדם ואם האדם קודם למיס מת הערוך ונעשה נס לר' חנינא וצקע מעין מתחת עקבו: מתני' מוכירין מחזיר לו א"ל לאו ואם היית מחזיר לו מה היו עושים לך א"ל היו הותכים את ראשי בסייף א"ל והלא דברים ק"ו ומה אתה שהיית עומד לפני מלך בשר ודם ^(ד) שהיום כאן ומחר בקבר כך אני שהייתי עומד לפני מלך מלכי המלכים הקב"ה שהוא חי וקיים לעד ולעולמי עולמים על אחת כמה וכמה מיד נתפיים אותו השר ונפטר אותו חסיד לביתו לשלום ^(ה) נחש

אבל עקרב פוסק, צירושלמי ^(א) קאמר דאס היה נחש מרתיע ^(ב) לצא כנגדו פוסק לפי שצא כנגדו צעק מתכוין להזיקו ומייהו לא מנינו אס פסק שיחזור לראש מדלא קאמר ואס פסק חזר לראש אצל לתחלת צרכה מייהא יחזור ואס ^(ג) טעה צ' ראשונות או צ' אחרונות חזר לתחלת הג' צאצות

ברכות דף לב : לג.

The Gemara digresses to analyze a Baraisa quoted earlier:

גופא — **The text** of the aforementioned Baraisa: מניין לרואה את חבירו שהוא טובע בנהר — או תיה גוררתו או — **FROM WHERE DO WE KNOW THAT IF ONE SEES HIS FELLOW DROWNING IN A RIVER, OR IF HE SEES A WILD BEAST RAVAGING HIM OR BANDITS COMING TO attack HIM** — לִקְטִין בְּאֵין עָלָיו — **OR if he sees A WILD BEAST RAVAGING HIM OR BANDITS COMING TO attack HIM** — תלמוד לומר „לא תעמד על-דם“ — **THAT HE IS OBLIGATED TO SAVE [THE FELLOW]?** — **SCRIPTURE** therefore **TEACHES: YOU SHALL NOT STAND BY THE BLOOD OF YOUR FRIEND** — רַעַף — but rather save him from death.

The Gemara asks:

מהתם — **But is it** indeed **from here** that this law is **derived**? Surely not! מהתם — **For** according to the following Baraisa, **[the law] is derived from** a verse **there** in *Deuteronomy*! — ? —

The Gemara quotes the Baraisa:

אבדת גופו מניין — The Torah clearly states that a lost object must be returned to its owner, but **FROM WHERE DO WE KNOW** that one must return **A LOST BODY**, i.e. that if the life of a fellow Jew is in danger (e.g. he is drowning), there is an obligation to save him? וְהִשְׁבַּתוּ — **תלמוד לומר „לא תעמד על-דם“** — **SCRIPTURE** therefore **TEACHES** a superfluous phrase: *AND YOU SHALL RETURN IT TO HIM*.^[18] Now, if this verse teaches that one must save his fellow's life, then why would the verse *do not stand by the blood* . . . be teaching the same thing?

The Gemara explains why both verses are needed to teach that one is obligated to rescue his fellow:

אי מהתם — If we would derive the obligation **from there**, i.e. the verse *and you shall return it to him*, הוּא אֲמִינָא הֲנִי מִיֵּלֵי בְּנַפְשִׁיהּ — **I would have said that this obligation applies only when** a person **himself** has the opportunity to save a fellow's life. אֲבָל מִיֵּטְרַח וּמִיֵּגֵר אֲגוּרֵי — **But** with regard to **bothering to hire** a rescuer, **I would say** that one is **not** required to do so.^[19] קָא מְשַׁמַּע לָן — **[The verse] you shall not stand by the blood of your brother** therefore **informs us** that he is required even to hire someone to rescue the fellow.^[20]

The Gemara quotes the Baraisa:

אֲבֵרַת גּוֹפוֹ מִנֵּיִן — The Torah clearly states that a lost object must be returned to its owner, but FROM WHERE DO WE KNOW that one must return A LOST BODY, i.e. that if the life of a fellow Jew is in danger (e.g. he is drowning), there is an obligation to save him? וְהִשְׁבַּתוּ „תְּלִמּוֹד לֹמַר, „SCRIPTURE therefore TEACHES a superfluous phrase: AND YOU SHALL RETURN IT TO HIM.^[18] Now, if this verse teaches that one must save his fellow’s life, then why would the verse do not stand by the blood . . . be teaching the same thing?

The Gemara explains why both verses are needed to teach that one is obligated to rescue his fellow:

אִי מֵהֵתָם — If we would derive the obligation from there, i.e. the verse and you shall return it to him, הָיָה אֲמִינָא הֵנִי מִיְלֵי בִנְפֻשִׁיהּ — I would have said that this obligation applies only when a person himself has the opportunity to save a fellow’s life. אֲבָל מִיִּטְרַח וּמִיִּגְר אֲגוּרֵי — But with regard to bothering to hire a rescuer, I would say that one is not required to do so.^[19] קָא מְשַׁמַּע לָן — [The verse] you shall not stand by the blood of your brother therefore informs us that he is required even to hire someone to rescue the fellow.^[20]

רא"ש:

והניצול חייב לפרוע למציל מה שהוציא, דאין אדם מחוייב להציל נפש חברו בממונו היכא דאית ליה ממונא לניצול.

20. The language do not stand by implies: Do not stop yourself from saving a fellow under any circumstances; you must even hire help, if necessary, in order to save his life (Rashi; cf. *Yad Ramah* and *Chidushei HaRan*). *Meiri* and *Rosh* add, however, that if the rescued fellow has money with which to pay for the rescue, he must reimburse the one who hired the rescuer (see also *Rama, Yoreh Deah* 252:12).

PUTING YOUR OWN LIFE AT RISK TO SAVE OTHERS

בית יוסף - ב"ח

<p>(3) וּמ"ש בשם הרמב"ם. הוא נפרק א' מהלכות רולח (ה"ד) וכתבו רבינו בשל מה שכתב שאם שמע גויס לנסעים מחשבים עליו רע נריך לגלות און חבירו או לפייס הגוי: וכתבו הגהות מיימונית (דפ' קושטא) ענר על לא תעמוד וכו' צירושלמי מסיק אפילו להכניס ענמו נספק סכנה חייב ע"כ ונראה שהטעם מפני שהלה ודאי והוא ספק: וב"ב המקיים נפש אחת מישראל כאילו קיים עולם מלא (סנהדרין לו. נמשנה):</p> <p>אברך יי' אשר יעצני ועד כה ברבני צהח' ולגמור הספר המפורר הזה ביאור ארבעה טורים אשר קראתיו בית יוסף כי התחלתיו בא"נדר"ינו פ"י שנת רס"ב והשלמתו בעיר צפת אשר בגליל</p>	<p>וּמ"ש ומיהו אם יש לו ממון וכו'. כן כתב הרא"ש לשם: (3) וּמ"ש והרמב"ם כתב הרואה וכו'. נראה דלפי דמלשון הצריחא משמע דחייב להצילו אפילו אינו צדור לו שיוכל להצילו חייב להכניס ענמו נספק סכנה להצילו אצל הרמב"ם כתב ויכול להצילו וכו' דמשמע דדוקא בדאין ספק שיוכל להצילו אצל אינו חייב להכניס ענמו נספק סכנה להצלת חבירו לכך אמר והרמב"ם כתב וכו' כנראה שחולק על מ"ש חסלה מיהו צהגהת מיימוני ישינס נמצא לשם שכתב ח"ל צירושלמי מסיק אפילו להכניס ענמו נספק סכנה עכ"ל ומציאו צית יוסף:</p>	<p>בגופו בין בממונו ומיהו אם יש לו ממון להציל עצמו חייב לשלם לזה: (3) והרמב"ם כתב הרואה שחבירו טובע בנהר או שלסטין באין עליו ויכול להצילו או שישכור אחרים להצילו ולא הציל או ששמע שגויס או מוסרים מחשבים עליו רעה ולא גילה לאוזן חבירו והודיעו. און שידע בגוי או באנס שהוא קובל על חבירו ויכול הוא לפייסו בגלל חבירו ולהוציא שטנה מלבו ולא פייס וכל כיוצא בזה עובר על לא תעמוד על דם רעך ואם מצילו הרי כאילו קיים עולם:</p>
--	--	---

The Bet Yosef quotes the Hagahot Maimoni; one is obligated to save a fellow Jew even if they will be putting themselves at risk. Since that person is in guaranteed danger and you are only in a doubt of danger.

The *Bach* proves from the *Rambam* that this is not true, one should not put himself in any risk of danger to save someone else.

The *Yerushalmi* (*Terumot* 8:4) relates, that Rabbi Imi was captured and taken to a dangerous area. Upon hearing this, Rabbi Yonatan stated, "Wrap the dead in his shrouds" (i.e., "He is as good as dead because we can't save him"). Rabbi Shimon ben Lakish responded, "I will either kill or be killed; I will go with might and save him." In the end, Rabbi Shimon ben Lakish was indeed successful in rescuing Rabbi Imi.

Based on this precedent, some commentaries conclude that we are obligated to save a life, even if by doing so we are possibly putting our own lives at risk.

סמ"ע

תכו"ב

Maran didn't repeat what he wrote in the *Bet Yosef*, since most Rabbis hold, that you are not allowed to put yourself at risk.

ובהגהת מיימונית כתבו, דבירושלמי מסיק דצריך אפילו להכניס עצמו בספק סכנה עבור זה, והביאו הב"י, וכתב ז"ל ונראה שהטעם הוא מפני שהלה ודאי והוא ספק עכ"ל, גם זה השמיטו המחבר ומור"ם ז"ל, ובזה י"ל כיון שהפוסקים הרי"ף והרמב"ם והרא"ש והטור לא הביאו בפסקיהן משום הכי השמיטוהו ג"כ.

רדב"ז

רדב"ז

חלקה – סימן ריח

שו"ת

ומכל מקום אם הספק נוטה אל הוראי אינו חייב למסור עצמו להציל את חברו. ואפילו בספק מוכרע אינו חייב למסור נפשו, דמאי חזית דדמא דידך סומק טפי דילמא דמא דידיה סומק טפי. אבל אם הספק אינו מוכרע אלא נוטה אל ההצלה והוא לא יסתכן ולא הציל, עבר על לא תעמוד על דם רעך.

והוי יודע שיש בכלל לאו זה שלא יעמוד על הפסד ממון חברו, אלא שאינו חייב להכניס עצמו לספק סכנה בשביל ממונו. אבל להציל נפש חברו או שלא יבא על הערוה, אפילו במקום דאיכא ספק סכנה חייב להציל, והכי איתא בירושלמי.

If one has to put himself in real danger, they shouldn't do so. Even if it's a 50/50 chance, they should not put themselves in danger. Since his blood is not more valuable than yours.

However, if stakes are higher to save him with the odds of risk very low, one should save the person.

The *Radbaz* in another responsa writes that one who endangers himself to rescue someone else, falls under the category of חסיד שוטה.

The *Gemara's* case of saving someone drowning, entails a small degree of risk. In that case, one is obligated to rescue the person.

מרן – משנה ברורה

הלכות שבת סימן שכ"ט ס"ח

Maran: If one sees a boat that is carrying Jews struggling at sea, or a tsunami, or a Jew being chased by a gentile; it is an obligation on every Jew to break Shabbat to save his life.

Mishna Berurah: As long, as there is no risk to the saver. Even to put oneself at minimal risk to save someone who is in danger is not allowed.

מרן: הרואה ספינה שיש בה ישראל מטורפת בים וכן נהר שוטף, וכן יחיד הנרדף מפני עובד כוכבים, מצוה על כל אדם לחלל עליהם שבת כדי להצילם.

משנה ברורה: ומ"מ אם יש סכנה להמציל אינו מחויב, דחייו קודם לחיי חברו, ואפילו ספק סכנה נמי עדיף ססקו דידיה מודאי דחברו. אולם צריך לשקול הדברים היטב אם יש בו ספק סכנה, ולא לדקדק ביותר, כאותה שאמרו: המדקדק עצמו בכך בא לידי כך.

At the same time, when weighing the risk factors, our Rabbis warn that one should not be overzealous in guarding one's own life by ignoring the plight of those whose lives are in danger; for one who saves a Jewish life, is as if they have saved the entire world.

רמב"ם

הלכות ברכות י-ח

4 types of people who must recite ברכת הגומל to thank hashem for protecting them from harm. A sick person who was healed, a person who was freed from jail, one who traveled through a desert and one who traveled overseas.

The clear assumption is that all the above, are considered situations in which one depends on the almighty for special protection. Thus, upon emerging safely from these situations, one is required to offer a special blessing of thanksgiving.

One can question, if so, why is one allowed to travel, if it is considered dangerous?

ארבעה צריכין להודות, חולה שנתרפא, וחבוש שיצא מבית האסורים, ויורדי הים כשיעלו, והולכי דרכים כשיגיעו ליישוב.

דברי מלכיאל

ה לה

Rav Malkiel Tzvi Tannebaum of Lomza, concedes that it is unclear where the line is drawn:

We find, after all, that sea travelers are required to thank upon safe completion of their voyage, because danger is common. Yet, it is certainly permissible to sail at sea; it is not considered risking oneself. And if one is traveling for a *mitzvah*, they are certainly obligated to travel, and it is forbidden to refrain because of the possible danger. Thus, we see, that it is permissible to place oneself in a situation of possible danger, as long as there is only a remote risk. Elaboration is needed to explain the limits in this regard, but time does not allow.

הרי מצינו שיורדי הים צריכים להודות משום דשכיחא סכנתא, ומכל מקום ודאי מותר לירד בים ולא מקרי מאבד עצמו לדעת, ואם לירד לים כדי לקיים מצוה בודאי מחוייב לירד ואסור לו למנוע משום חשש סכנה, הרי חזינן שמותר להכניס את עצמו בחשש סכנה היכא שאינו רק חשש בעלמא, ויש להאריך בזה ולבאר הגבול בזה אך אין העת מסכמת.

QUESTION

The danger of traveling at sea is more dangerous than activities that halacha forbids due to danger. Halacha does not require you to say *ברכת הגומל* after other dangerous situations, i.e. if one walked over an unsteady bridge or walked under an unstable wall. Since that level of risk is not high enough to warrant a *Hagomel*. That means traveling overseas is riskier.

How can we explain this anomaly (we say *Hagomel* but are still allowed to do it in the first place?)

שם אריה

Thus, they entail danger, and yet it is permissible to voyage out to sea and to travel in the desert.

Why do we not forbid it due to the danger involved?

We see from here, that when it comes to things such as these which are necessary to the world, there is no prohibition whatsoever.

הרי דאיכא סכנה כשמפריש בספינה או לילך במדבר, ולמה לא נאסור משום סכנה?

בדבר שהוא מנהגו של עולם ודרך הכרח אין לחוש, דברים כאלו שהם לצורך העולם אין איסור כלל.

יבמות עב.

משום דלא נשיב להו רוח צפונית. צספרי⁽²⁾ אומר דצגנותן של ישראל סיפר הכתוב שלא עשו אלא פסח אחד צמו' שנה שהיו צמדבר שלא מצינו שעשו פסח אלא בשנה שניה ותימה וכי צמוזד היו נמנעים ואי משום מילת זכרים שהיו מעבדים וחשיב גנות לפי שגרמנו הם דבר זה והא כיון דלא אפשר לא היתה מעצבת כדאמר לעיל (דף עב.). המול לו אמר רחמנא ואז יקרב וגו' ואמר רבינו יצחק דעשו פסחים אצל לא עשו כתקנן אלא אחד⁽³⁾: **לא** נשבה להם רוח צפונית. פי' צפני עצמה אצל אין לפרש דלא נשבה כלל דהא אמר צסוף כל הגט (גיטין דף לא: וספ) ד' רוחות מנצצות בכל יום ויום צפויית

רוח צפונית. נוחה לא חמה ולא לוונת⁽²⁾ וחמה זורחת: לא נשבה להם רוח צפונית. ציוס ולא זרחה חמה עליהם: איבעית אימא משום דנוזפים היו. מנעשה העגל ולא היו ראויין לאור נוגה: ואיבעית אימא. משום הכי לא נשבה כי היכי דלא ניצדו ענני כבוד שהיו מקיפין ולא היתה חמה יכולה ליכנס: יומא דעיבא. יום המעונן: יומא דשותא. (6) שרוח דרומית מנצצת והיא קשה מכל הרוחות⁽³⁾: עת רצון מי'תא היא. וכיון דחכות הלילה עת רצון הואי למכת צכורות הואי נמי עת רצון לרוח צפונית ואין לך יום שרוח צפונית אין מנצצת צו צחיי הלילה וזה היה סימן לדוד כגור תלוי לו

ואיבעית אימא משום דלא נשיב להו רוח צפונית דתניא כל אותן ארבעים שנה שהיו ישראל במדבר לא נשבה להם רוח צפונית מאי טעמא איבעית אימא משום דנוזפי' הוו ואי בעית אימא דלא נברור ענני כבוד א"ר פפא הלכך יומא דעיבא ויומא דשותא לא מהליגין ביה ולא מסוכרינן⁽⁴⁾ ביה והאידינא דדשו בה רבים⁽⁵⁾ שומר פתאים ה': **לא** כל

The Gemara derives from the above:

Therefore, ^[5] — הלכך יומא דעיבא ויומא דשותא לא מהליגין ביה — **Rav Pappa said:** **אמר רב פפא** ^[6] **we should not circumcise** ^[7] **ולא** ^[7] **nor should we let blood on [such a day].**

The Gemara concedes:

But now that the masses have trodden on [this path] (i.e. it has become common practice to circumcise and let blood on these days), **„שומר פתאים ה' —** ^[8] **we apply the verse: Hashem protects the simple.**

QUESTION

Is one allowed to be an athlete which involves some risk, such as football, boxing?

אגרות משה

חושן משפט א קד

I received a question from someone, if he is allowed to be a professional athlete, since there is some form of risk. It happens, that one in every thousand are endangered?

The *Gemara Baba Metzia* says, that a person whose job is to get fruits from a tree is also risking his life, why is he allowed to do so? Isn't it for his salary?

Rav Moshe asserts, for the sake of earning a living, one may expose himself to a level of risk and even expose others to risk as long, as they chose to put themselves in that situation as is the case of professional sports.

נשאלתי מאחד, אם מותר להתפרנס ממשחק זריקת הכדורים שנקרא באל בלע"ז שיש לחוש לסכנה כדאירע לאחד מכמה אלפים שנסתכן.

והשבתי, דהא מפורש בגמרא בבא מציעא קיב שכתוב ואליו נושא נפשו מפני מה נתלה באילן ומסר עצמו למיתה לא על שכרו אלמא דמותר להתפרנס אף כשאיכא חשש סכנה לאופן רחוק, וממילא אף כשיש חשש שיהרוג אחרים באופן רחוק כזה מותר דמאי שנא מחשש דליהרג בעצמו דגם להרוג את עצמו יש איסור לא תרצח ומ"מ מותר בחשש רחוק כזה לצורך פרנסתו אם כן גם חשש סכנת אחרים נמי יש להתיר בחשש רחוק כזה, וגם אם לא נימא כן לא היה רשאי בעל האילן לשכור אותו, אבל ודאי מסתבר שהוא דוקא כשהאחר גם כן נכנס לזה ברצונו דודאי אין לו רשות להכניס אף בספק הרחוק כזה את אלו שלא ידעו או לא רצו להכנס אף בספק רחוק כזה.

ציץ אליעזר ט-יז

However, Rabbi Eliezer Waldenberg writes, that this injunction does not apply to healthcare professionals, who are permitted and it is a great mitzvah to care for those who are infected, even if it means putting themselves in harm's way. At the same time, the healthcare professionals need to do all they can to minimize the risk of infection.

Other authorities take it a step further. Since the healthcare professionals entered their profession out of their own free will, knowing full well that there were some risks involved, they are not only permitted but *obligated* to try and save the patient, even if they are putting themselves at low risk. Additionally, as long as the hospital is adequately equipped to guard the staff from infection (as much as possible), healthcare professionals may not abandon their patients. (Nishmat Avraham, vol. 2 p. 267, Rabbi Shmuel Wosner, responsum Shevet Halevi 8:251:7.)

נראה לפי עניות דעתי, דבהיות דהרופא עושה כן ליטפל בחולים עבור פרנסתו, אם כן מותר לו משום כך ליכנס גם בספק סכנה, ובדומה למה שהתירה תורה לפועל ליכנס למקומות סכנה עבור פרנסתו כדכתיב ואליו הוא נושא את נפשו, הרי דמותר לאדם למסור את עצמו למיתה דהיינו ליכנס למקומות מסוכנים שיתכן שיהרג לשם פרנסתו, ואם כן הוא הדין גם ברופא העובד לשם פרנסה, ובפרט כשחוק המדינה הוא שאם לא יתנהג בכזאת ויתרשל ליטפל בחולים כאלה ישללו ממנו רשיונו ותישלל פרנסתו ממנו.

THOUGHT TO PONDER

ר' יהושע בן קרח אומר אסביר לו פנים כדי שיהרוג הוא והיא

She wanted to show favoritism to Haman so that Achashverosh would get jealous, decide to kill him and her, and put an end to the decree

Was she allowed to do that, cause her own death to save the mass?

Regarding that which you wrote, that perhaps he is allowed to endanger himself in order to earn a livelihood, as written in the *Noda Be-Yehuda* (Tinyana, Y.D. 10) — I have already expressed my view in several places (*Minchas Asher, Devarim 7; Minchas Asher, Shabbos 87:2; Haggadas Minchas Asher, Sha'arei Teshuva 19:3*) that in truth, there is no specific dispensation allowing one to endanger himself for his livelihood. After all, nowhere do we find that earning a living overrides the concern for human life. Rather, there is a general rule that one is permitted to expose himself to a certain degree of risk in order to improve his quality of life, and one is therefore permitted to climb a tree and set sail in the ocean for the purpose of his livelihood. Indeed, this happens every day, as people engage in all kinds of activities that entail some small degree of risk for enjoyment, such as riding motorcycles, parachuting from planes, skiing, and many other such activities that certainly expose one to greater risk than staying at home or walking. Since this entails only a remote risk, there is no prohibition.

However, I do not believe this is relevant to our issue, as anything that poses a risk of several percentages is a discernible risk and is forbidden.

Therefore, it would seem, at first glance, that the man should not join this delegation.

I wonder, however, if there is truly an 8% chance of infection. Seemingly, the main risk factor is people's negligence in taking the protective measures necessary to avoid infection, and if a person strictly and carefully abides by appropriate safeguards, I would imagine that the danger is very remote. If, indeed, it can be determined that he can take safety measures that would lower the risk of infection to a minimum, it would seem that there is room to allow him to join the delegation in order to save human life and be מקדש שם שמיים.

יה"ר שלא ניכשל בדבר הלכה

With much admiration and with blessings for a good, sweet year,

Asher Weiss

In our case, however, the question concerns a doctor who has a livelihood, and he wants to endanger himself in order to earn extra money. May a person put himself in danger even under such circumstances?

The answer is that it is permissible, because even extra livelihood is considered a *mitzva*, just as a person is permitted to leave *Eretz Yisrael* for the purposes of his livelihood, and it is permissible to leave even to earn extra money. As explained in *Mo'ed Katan* (14), one who goes on a trip abroad and returns on *Chol Ha-Mo'ed* may not cut his hair, even if he was unable to do so on Erev Yom Tov, since he was not allowed to leave. If, however, he had left for the purposes of his livelihood, even just to earn extra money, then he is allowed to cut his hair.

Similarly, the *Shulchan Aruch* (O.C. 248:4) draws halachic distinctions between one who leaves by boat or in a caravan on Erev Shabbos for the purpose of a *mitzva*, and one who leaves to tend to optional matters. The Rama writes that leaving for business is considered leaving for the sake of a *mitzva*, and the *Mishna Berura* (248:34) adds that this includes traveling to earn extra money.

Conclusion: If the risk is only 8%, then strictly speaking, it is permissible for the physician to travel with a medical delegation to try to stop the plague. However, if he would ask for our advice, we would advise him not to go, because 8% is not a small risk.

Rabbi Yitzchok Zilberstien